

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

BMI0107

សម្ភាសន៍ជាមួយឈ្មោះ ដួស រៀវ ភេទប្រុស អាយុ៦៨ឆ្នាំ
មុខងារសម័យខ្មែរក្រហម: ប្រធានថ្នាំខ្មែរ
មានស្រុកកំណើតនៅភូមិស្វាយ ឃុំថ្មពួក ស្រុកថ្មពួក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិស្វាយ ឃុំថ្មពួក ស្រុកថ្មពួក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
សម្ភាសន៍ថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០
សម្ភាសន៍ដោយ: ឡុង ដានី
០១:១១:០៨
២៧ទំព័រ

ដានី: អ្នកដំបូងខ្ញុំចង់ស្គាល់ឈ្មោះអី តើអីឈ្មោះអីដែរ?

រៀវ: ខ្ញុំឈ្មោះដួស រៀវ កើតនៅឆ្នាំ១៩៤១ ។

ដានី: សព្វថ្ងៃអ្នករស់នៅភូមិឃុំអីដែរ?

រៀវ: ខ្ញុំសព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិស្វាយ ឃុំថ្មពួក ស្រុកថ្មពួក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ។

ដានី: អ្នកមានស្រុកកំណើតនៅណាដែរ?

រៀវ: ស្រុកកំណើតខ្ញុំនៅភូមិស្វាយនេះតែម្តង ។

ដានី: អ្នកស្រីកាត់ឈ្មោះអីដែរ?

រៀវ: អ្នកស្រីឈ្មោះស៊ុយ សុផល ។

ដានី: កាត់អាយុប៉ុន្មានដែរ?

រៀវ: អាយុ៥០ឆ្នាំ ។

ដានី: បើអ្នកដល់៧៧នេះគឺ?

រៀវ: ខ្ញុំ៦៨ហើយ ។

ដានី: អ្នកមានកូនចៅប៉ុន្មាននាក់ដែរ?

រៀវ: ខ្ញុំមានកូនចៅ៥នាក់ ។

ដានី: មានកូន៥នាក់ ហើយស្រីប៉ុន្មានប្រុសប៉ុន្មាន?

រៀវ: ស្រី៤នាក់ ហើយប្រុសមានតែ១ទេ ។

ដានី: សព្វថ្ងៃអ្នកប្រកបមុខរបររកស៊ីធ្វើអីដែរ?

រៀវ: ខ្ញុំប្រកបមុខរបរធ្វើស្រែ ។

ដានី: ក្រៅពីធ្វើស្រែមានធ្វើអីទៀតទេ?
 រៀវ: អត់មានធ្វើអីទៀតទេ ។
 ដានី: ចុះអីកាលពីក្មេងៗ អ្វីរៀនសូត្រដល់ណាដែរ?
 រៀវ: ខ្ញុំបានចូលសិក្សាសាលាបឋមសិក្សាថ្មពួក ថ្នាក់ទី៧ ។
 ដានី: ចុះកាលបង្អើលអ្វីរៀនដល់ថ្នាក់ទី៧អីឈប់រៀន?
 រៀវ: បាទ! ខ្ញុំឈប់រៀន ។
 ដានី: មូលហេតុអីបានជាឈប់?
 រៀវ: មូលហេតុដែលឈប់ដោយសារខ្ញុំអត់មានបងប្អូនជួយបម្រើឪពុកម្តាយ ។
 ដានី: អញ្ជឹងអីមានបងប្អូនបង្កើតប៉ុន្មាននាក់?
 រៀវ: សព្វថ្ងៃនៅសល់បងប្អូនបង្កើតតែ៣នាក់ទេ ។
 ដានី: អញ្ជឹងបងប្អូនបង្កើតទាំងអស់ប៉ុន្មាននាក់?
 រៀវ: បងប្អូនបង្កើតទាំងអស់ ទាំងរស់ទាំងជាប់មាន៤នាក់ ។
 ដានី: ៤នាក់បង្កើតស្រីប៉ុន្មានប្រុសប៉ុន្មាន?
 រៀវ: ស្រី១ ប្រុស៣នាក់ ។
 ដានី: អីកូនទីប៉ុន្មាន?
 រៀវ: ខ្ញុំកូនទី១ ។
 ដានី: បងគេបង្កើត?
 រៀវ: បាទ!
 ដានី: ចុះឪពុកម្តាយអីកាត់ឈ្មោះអីទៅ?
 រៀវ: ឪពុកខ្ញុំឈ្មោះសុខ ដូស ។
 ដានី: ចុះម្តាយ?
 រៀវ: ម្តាយឈ្មោះព្រឹម សៀន ។
 ដានី: សព្វថ្ងៃកាត់នៅរស់ឬក៏ស្លាប់ហើយ?
 រៀវ: កាត់ទទួលមរណៈភាពហើយ ។
 ដានី: កាត់ស្លាប់តាំងពីអង្គុល?
 រៀវ: កាត់ស្លាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៦៧ ។
 ដានី: តាំងពីមុនសម័យ... ។

រៀវ: បាទ! តាំងពីមុនសម័យយើងនេះណោះ ។
 ដានី: ហ្នឹងម្តាយឬក៏ឪពុក?
 រៀវ: ទាំងម្តាយទាំងឪពុក ។
 ដានី: ទាំងពីរក៏តែម្តង?
 រៀវ: បាទ!
 ដានី: កាត់ស្លាប់ដោយសារអី?
 រៀវ: កាត់ស្លាប់ដោយសាររោគកាពាធ ។
 ដានី: អញ្ជឹងអ៊ីយប់រៀនមកជួយការងារឪពុកម្តាយហ្នឹងនៅឆ្នាំណា?
 រៀវ: ឆ្នាំ១៩៦២ ។
 ដានី: ឆ្នាំ៦២ អញ្ជឹងយូហើយ?
 រៀវ: បាទ! យូហើយ ។
 ដានី: មកជួយធ្វើការងារយ៉ាងម៉េចខ្លះទៅ?
 រៀវ: ធ្វើការងារដូចជា វាគ្មានអីនៅស្រុកស្រែយើងដូចថាចងកោ ឃ្វាលកោ ហើយបុកបាយជ្រូក
 ហើយនឹងបម្រើការងារមាតាបិតាតាមដែលកាត់ត្រូវការ ។
 ដានី: អីធ្វើការហ្នឹងរហូតដល់ពេលណាទៅបានអីរៀបការ?
 រៀវ: ខ្ញុំធ្វើការរហូតដល់ឆ្នាំ១៩៦៩ខ្ញុំបានប្រពន្ធ ។
 ដានី: បានប្រពន្ធអីហ្នឹង?
 រៀវ: បាទ!
 ដានី: ប្រពន្ធអីអ្នកស្រុកណា?
 រៀវ: ប្រពន្ធខ្ញុំនៅភូមិនេះឯង ។
 ដានី: កាលហ្នឹងប្រពន្ធអីអាយុប៉ុន្មាន?
 រៀវ: កាលហ្នឹងអាយុត្រឹមប៉ុន្មានទេ ប្រហែលជា១៩ហ្នឹង ។
 ដានី: ក្មេងដែរ?
 រៀវ: ក្មេង ។
 ដានី: ឥលូវអាយុ៥០ ហើយ?
 រៀវ: បាទ!
 ដានី: អញ្ជឹងបើសិនជាកាត់អាយុ៥០ កាលពីឆ្នាំ៦៩កាត់អាយុ១០ ឆ្នាំជាងហ្នឹង?

រៀវ: បាទ! កាលហ្នឹងដូចជាអាយុ១៤ ។

ដានី: អញ្ជឹងការតាំងពីអាយុ១៤ឆ្នាំ?

រៀវ: បាទ! ការរួចហើយវាអត់មានដំណើរការអីទេ អត់មានសកម្មភាពអីក្នុងខ្លួនប្រាណឡើយរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។

ដានី: ដល់ពេលការហើយអីនៅជាមួយគ្រួសារឬក៏យ៉ាងម៉េច?

រៀវ: សព្វថ្ងៃហ្នឹង?

ដានី: អត់ទេពេលការហើយកាលឆ្នាំ៦៧?

រៀវ: កាលនោះពេលការហើយមកនៅជាមួយម្តាយ ហើយប្រកបការងាររួមជាមួយម្តាយ ។

ដានី: ម្តាយក្មេក?

រៀវ: ម្តាយក្មេកដង ម្តាយបង្កើតដង តែចេញពីម្តាយក្មេកមកនៅជាមួយម្តាយបង្កើត ដល់ពេលនៅជាមួយម្តាយបង្កើតបានប៉ុន្មានឆ្នាំក៏ខ្ញុំបែកមកនៅតែឯង ។

ដានី: អញ្ជឹងម្តាយអីគាត់ស្លាប់ឆ្នាំណា?

រៀវ: ខ្ញុំដឹងតែឆ្នាំ១៧៦៧ ។

ដានី: គាត់ស្លាប់ឆ្នាំ៦៧ ហើយអីការឆ្នាំ៦៧ អញ្ជឹងគាត់ស្លាប់អស់ហើយ?

រៀវ: គាត់ស្លាប់អស់ហើយ ។

ដានី: ចុះដល់ពេលការហើយអីធ្វើស្រែធ្វើចំការ?

រៀវ: ពេលការហើយខ្ញុំប្រកបការងារដូចដែលខ្ញុំបានជម្រាបខាងដើមអញ្ជឹង ។

ដានី: ចុះអីមានដែលបានចូលបដិវត្តខាងខ្មែរក្រហមដែរទេកាលជំនាន់ហ្នឹង?

រៀវ: កាលនោះខ្ញុំអត់ទាន់ចូលទេ ពីព្រោះគេអត់ទាន់បានរើសរកខ្ញុំទេ កាលនោះខ្ញុំដើរជាន់ស្មៅ កាលហ្នឹងគេរើសដូចថាស្មៅមិនរាបគេឲ្យដើរជាន់ស្មៅ ឲ្យជាន់ស្មៅឲ្យរាបទាំងអស់ ។

ដានី: ឲ្យដើរជាន់ស្មៅ?

រៀវ: បាទ ឲ្យដើរជាន់ស្មៅឲ្យលិចក្នុងដុក ។

ដានី: ប៉ុន្មាននាក់ទៅ?

រៀវ: គេកិតឲ្យ១២នាក់ ។

ដានី: ១២នាក់ ។

រៀវ: ក្នុងនោះវាមានទប់ស័ក ដូចជាខ្នុយអីហ្នឹងវាខ្ទេចជើងយើង ដល់ពេលអញ្ជឹងវាដួលស្មៅហើយជាន់ទៅវាក៏ទាំ ឲ្យតែទាំហើយយើងរេទនាហើយ ប៉ុន្តែឲ្យតែដល់ថ្នាក់នោះហើយខ្ញុំសូមនិយាយ

ឲ្យវែងឆ្ងាយបន្តិចចុះ មិនហ៊ានស្រែកមិនហ៊ានអីទេព្រោះខ្លាចគេយកទៅវិវេចាល មិនបានទេតែ
គេយកទៅវិវេចាលវេទនាហ្នឹង ។

ដានី: ឆ្នាំណាដែលគេចាប់ដើមឲ្យអីជាន់ស្មៅហ្នឹង?

រៀវ: បើគិតទៅវាឆ្នាំ១៩៧៥ ហ្នឹងរហូតមកដល់ឆ្នាំ១៩៧៦ វេទនាណាស់មិនហ៊ានកម្រើកហ្នឹងគេទេ
ព្រោះគេអាងដំបង អាងត្បូងចប និងាយឲ្យចំទៅមិនហ៊ាននិយាយអីទេ សូម្បីតែស៊ីបាយក៏ស៊ី
មិនពេញពោះដែរព្រោះអង្កកន្ទះកំប៉ុន ។

ដានី: ពេលបែកឆ្នាំ៧៥ ហើយគេឲ្យជាន់ស្មៅជាន់អី?

រៀវ: បាទ! គេឲ្យជាន់ស្មៅ ។

ដានី: ជាន់ស្មៅដើម្បីអី?

រៀវ: ជាន់ស្មៅឲ្យរាបដើម្បីកុំឲ្យទៅជាន់ស្រូវ ។

ដានី: កាលហ្នឹងអីអត់មានគ្នាទីអីទេ?

រៀវ: អត់មានគ្នាទីអីទេ គឺនៅប្រជាជនសុទ្ធសាទេ ។

ដានី: ហើយនៅក្នុងភូមិហ្នឹងដែរ?

រៀវ: បាទ!

ដានី: គេអត់មានជម្លៀសទៅណាទេ?

រៀវ: ជម្លៀសទៅនោះ និយាយពីរឿងជម្លៀសបន្តិច ខ្ញុំសូមជម្រាបជូនផងដែរថាគេជម្លៀសខ្ញុំហើយ
នឹងអ្នកនៅក្នុងភូមិនេះប្រហែលជា២០ គ្រួសារ ហើយខ្ញុំទៅគ្មានគោគ្មានក្របីហ្នឹងគេទេ ជិះរទេះ
ទៅជាមួយគេ ហើយពេលគេទៅគេនិយាយខាងផ្នែកនយោបាយ គេថាបើនរណាដូះស្បូវគេឲ្យ
នៅដូះស័ក្តិសី គ្រាន់តែពួកព្នឹងគ្នាខំអរ ដល់ពេលខ្ញុំបាទទៅដល់ដុតស្ងាយទៅដេកនៅស្ពាន ទៅ
ដេកនៅស្ពានធ្លាក់កូនធ្លាក់ចៅ ហើយខ្ញុំចេះតែស៊ីទៅ ដល់បន្តិចទៅបានគេឲ្យមកគេថាអាវ៉ាក់បាក់
ក ដល់អាវ៉ាក់បាក់ហើយមកដល់ខាងឈ្នួលខាងលិចភ្នំជញ្ជាំង ស្ពាល់ភូមិជញ្ជាំងទេ?

ដានី: ស្ពាល់ ។

រៀវ: ទីនោះឯងជាទីអាក្រក់បំផុតដូចជាមច្ចុរាជអញ្ចឹង ។

ដានី: ខាងស្រុកព្រះនេត្រព្រះមែនភ្នំជញ្ជាំង?

រៀវ: នៅព្រះនេត្រព្រះ ហើយក៏ដើរហូលគោហូលម៉តាមសេចក្តីត្រូវការរបស់គេដែលគេចង់ប្រើខ្ញុំ
បាទនេះឯង ហើយខ្ញុំមិនដឹងធ្វើម៉េចមិនដឹងត្រូវគេចខ្លួនទៅណាព្រោះគេនៅភ្ញៀវសងខាង ដូច្នោះ
ខ្ញុំសូមស្ទុះត្រឹមហ្នឹងឲ្យតែជកុណស្នូមកខ្ញុំទៀតចុះ ។

ដានី: ម៉េចបានជាគេជម្លៀសអីប៉ុន្មានក្រួសារហ្នឹងទៅ?

រៀវ: ដែលគេជម្លៀសនេះព្រោះគេតម្រូវឲ្យយើងទៅនៅស្វាយ អ្នកណាដូះស្បូវឲ្យទៅនៅដូះស័ក្តសី ដូះថ្ម ការពិតអត់ទេឲ្យយើងទៅដេកដីសោះ អាហ្នឹងជាក់ស្តែងតែម្តង ។

ដានី: ដោយសារមានទិន្នាការអីបានជាគេជម្លៀសអីទៅ?

រៀវ: ខ្ញុំអត់មានទិន្នាការអីទេ តែខ្លះគេធ្វើប្រធានលន់ នល់ ខ្លះគេធ្វើស្វាយគ្រាន ហើយខ្ញុំនេះបានធ្វើ ស្វាយគ្រាននឹងគេបន្តិចដែរ ។

ដានី: ដល់អញ្ចឹងគេជម្លៀសអីទៅ?

រៀវ: បាទ! គេជម្លៀសខ្ញុំទៅ ។

ដានី: ទៅដល់ភ្នំជញ្ជាំងហ្នឹង?

រៀវ: ទៅដល់ស្វាយហើយទៅដេកនៅខាងកើតស្វាយ ។

ដានី: ទៅដេករយៈពេលប៉ុន្មាន?

រៀវ: ទៅដេកមួយយប់ ដេកមួយយប់ហើយបានក្រោកទៅទៀតទៅដល់ភ្នំជញ្ជាំង ដល់ពេលទៅដល់ ភ្នំជញ្ជាំងរកកន្លែងមិនបានដេក បានកូនស្បូវប្រហែលជាពីបីបន្ទុះបានក្រាលឲ្យកូនទៅដេក ដេក រួចហើយក៏ភ្លៀងទៀតវេទនាណាស់ស្ទើរតែនិយាយមិនរួច ដូច្នោះខ្ញុំបានបាទមានការលំបាក វេទនានៅសម័យប៉ុល ពតនោះដូចថាសុខភាពអីវាបែកខ្ចុតខ្ចីអស់ ។

ដានី: ហើយកាលគេឲ្យជាន់ស្មៅហ្នឹងជាន់នៅខាងនោះ?

រៀវ: ជាន់នៅវាលស្រែនេះ ។

ដានី: អញ្ចឹងឆ្នាំណាដែលគេជម្លៀសទៅហ្នឹង?

រៀវ: ឆ្នាំប៉ុន្មានទេខ្ញុំភ្លេចបាត់ហើយ កាលហ្នឹងដូចជាឆ្នាំ៧៥ ។

ដានី: កាលគេជម្លៀសទៅហ្នឹងឆ្នាំ៧៥?

រៀវ: បាទ!

ដានី: ចុះកាលជាន់ស្មៅហ្នឹងជាន់តាំងពីឆ្នាំណា?

រៀវ: ស្មៅហ្នឹងជាន់តាំងពីឆ្នាំចូល ខ្ញុំភ្លេចអស់មិនបានគិតកុំទេ តាំងពីឆ្នាំចូលម្ល៉េះ ។

ដានី: ចូលយ៉ាងម៉េច?

រៀវ: តាំងពីគេចូលមក គេលើកទង់សមកហើយគេរៀបចំឲ្យជាន់ស្មៅ ។

ដានី: ដល់ពេលណាទៅបានគេចាត់អីឲ្យធ្វើប្រធានការសេដ្ឋកិច្ចគេហ្នឹង?

រៀវ: កាលធ្វើប្រធានសេដ្ឋកិច្ចនោះពេលដែលខ្ញុំមកពីនោះ ។

ដានី: មកពីណា?

រៀវ: ពេលដែលខ្ញុំគ្រលប់មកពីភ្នំជញ្ជាំងវិញ គ្រលប់មកពីភ្នំជញ្ជាំងវេទនាណាស់ គេតាមហើយឆាប់ គ្នាខ្ញុំអស់ពនាគ គេចាប់យកទៅដាក់នៅថ្មពួកហើយសម្លាប់ចោល ហើយគេទុកខ្ញុំក្រោយ ដល់ ពេលគេទុកខ្ញុំក្រោយទៅហើយគេមកសួបន់ខ្ញុំនៅផ្ទះខាងត្បូង ម៉េចៗគេប្រាប់ថាឥលូវមិនអីទេ អានេះនោះ អាមិត្តនេះវាធ្វើការចំណាប់គេដាក់ហើយទៅវិញ ហើយគេមកសួរទៀត ដល់ពេល គេមកសួរទៀតហើយគេក៏ឈប់ ដល់ហើយយោធាគេមកមួយក្រុមធំទៀតមកសួរទៀត ក្រុម យោធាហ្នឹងស្និតស្នាលដែលៗដល់វានិយាយឲ្យចំដល់វាប្រាកដទៅបានវាយប់ហើយវាយប់មកសួរ ដេញដោល ដល់ពេលគេឈប់សួរទៅខ្ញុំនេះក៏បានបង្កើតជាយូប ខ្ញុំមិនដឹងថាគេយកទៅដាក់នៅ ក្នុងជម្រកនោះចំនួនមួយអាទិត្យ។

ដានី: ដាក់ណា?

រៀវ: ដាក់ជម្រកថ្មពួក សន្តិភូមិថ្មពួក ពេលដាក់នៅក្នុងថ្មពួកនោះគេស្នូៗសព្វគ្រប់ ស្នូថាធ្វើអីខ្លះៗសព្វ គ្រប់ណាវូចហើយបានគេលែង ដល់ពេលគេលែងហើយបានគេបញ្ជូនខ្ញុំឲ្យមកភូមិវិញ ដល់ពេល មកនៅភូមិវិញបានគេឲ្យធ្វើប្រធានក្រុម អាហ្នឹងនិយាយការពិតតែម្តង ឲ្យធ្វើប្រធានក្រុមនៅ ក្រុមទី១០ ដល់ពេលនៅក្រុមទី១០រួចហើយគេបញ្ជូនខ្ញុំឲ្យទៅនៅក្រុមទី១១ នៅជិតត្រពាំង ស្វាយ ដូច្នោះខ្ញុំទៅត្រពាំងស្វាយរួចហើយបានគេបញ្ជូនខ្ញុំឲ្យទៅនៅត្រពាំងព្រីង ទៅនៅស្នូនស្រែ នៅទីនោះ ហើយទៀតក៏ខ្ញុំនៅខែនោះមានឈ្មោះតា ជៀបមួយគាត់ធ្វើប្រធានសហករណ៍គេ គាត់ចាប់យកទៅវៃគេវៃទៅគាត់ទៅនៅក្រោមគេ វៃមិនឆាប់វៃមិនត្រូវវានៅក្រោមគេ ដល់ ពេលប៉ុល ពតវាមកអស់បានតាជៀបហ្នឹងគាត់ចេញមក គេបមកគាត់មកប្រាប់ខ្ញុំថាវៃទៅ ប្រាប់មិត្តរៀវដងមិនរស់ទេពួកឯងបើសិនជាពួកឯងមិនរត់ បើមិនរត់ត្រូវតែស្លាប់ ខ្ញុំមានកូន ស្រីម្នាក់មកប្រាប់ខ្ញុំថា លោកបងតាជៀបឲ្យទៅជួបគាត់នៅកោះ ដល់ពេលទៅដល់រកគាត់ ហើយគាត់ថាឯងរៀបចំខ្លួន ហើយខ្ញុំក៏សួរគាត់ថាម៉េចអញ្ចឹង ហើយគាត់ឆ្លើយថាឯងមើលអញ គេវៃជិតឆាប់ហើយនៅក្រោមគេទៅបានអញរស់ ដល់ពេលនេះទៅខ្ញុំទៅជួបគាត់ គាត់ថាឯង ត្រូវតែរៀបចំ ហើយខ្ញុំថារៀបចំយ៉ាងម៉េច ហើយគាត់ថាមិត្តត្រូវរៀបចំហើយរត់គេចចេញ ទៅគ្មានអ្នកណាអស់មួយទេឥលូវនេះ ហើយខ្ញុំក៏ដើរចូលគេដើម្បីរត់ ហើយអ្នកខ្លះគេថាគេមិន រត់ទេអ្នកណាអស់យកប្រពន្ធទៅអស់ទៅ ហើយដល់ពេលនោះទៅខ្ញុំក៏ដើរចូលគ្នា ដល់ពេល ដើរចូលគ្នាអញ្ចឹងគេសួរថាទៅណាហើយខ្ញុំថាដើររកក្របីតាមពិតដើរចូលគ្នារត់ ព្រោះបើវា មិនដុត ព្រោះខ្ញុំមិនដឹងរកពាក្យដោះស្រាយយ៉ាងម៉េច ហើយដល់ពេលនេះទៅខ្ញុំចូលគ្នាបាន

១៨នាក់ ១៨នាក់ខ្ញុំយកអង្ករប៉ុណ្ណោះ ហើយសាច់ជ្រូកប៉ុណ្ណោះ បើអាយ្ននោះស៊ីអង្ករនៅ
ហើយស៊ីសាច់នៅព្រោះវាហៅវា ហើយពេលទៅដល់ដោយដៃនៃខ្មែរសេនាគ្រាវត់ រត់ពី
នេះទៅណា ដល់ពេលទៅដល់ហើយខ្មែរសេនាចាប់ពួកខ្ញុំនេះទៀត កាលនោះគេសួរកថាអ្នកណា
ធ្វើប្រធានអីខ្លះ អ្នកណាធ្វើប្រធានកង អ្នកណាធ្វើប្រធានក្រុម អ្នកណាធ្វើសេដ្ឋកិច្ច អ្នកណាធ្វើ
អីខ្លះហើយក៏ប្រាប់គេតាមនោះទៅគេក៏ចាប់ពួកខ្ញុំទុកមួយឡែកគ្នា៧នាក់ ហើយគេក៏អាមេ
កាំភ្លើងកំប៉ែកប៉ុកអាហ្នឹងពួកខ្មែរសណា ។

ដានី: បាទ!

រៀវ: និយាយទៅចង់តែសើចព្រោះវាវេទនាពេក ដូច្នោះហើយរត់ជាមួយអានេះ ជាមួយអាខ្មៅនេះ
៦នាក់ ដល់ហើយទៅក៏គេឲ្យអាពួកប៉ុន្មានរយនាក់នោះឡើងឡានអស់ ហើយគេទុកខ្ញុំតែ៧នាក់ទេ
ហើយក៏គេបញ្ជូនទៅវិញ បញ្ជូនទៅវិញទៅនៅកន្លែងដដែល ទៅនៅកន្លែងដដែលនៅកន្លែងព្រៃ
នោះ ដល់ពេលទៅដល់កន្លែងព្រៃអ្នកដែលស្គាល់យើងគេមិននិយាយជាមួយយើងទេព្រោះវា
ខ្លាំងអញ្ជឹងវាមិននិយាយជាមួយយើងទេ ដល់នេះទៅបានគេចង់ម្នាក់ ដល់ពេលគេចង់ម្នាក់ទៅគេ
ថាបើអ្នកណាឃ្នានដក់បារីដក់ទៅ បើអ្នកណាមិនឃ្នានទេដក់ បើអ្នកណាដក់ៗឲ្យហើយទៅ គេ
ចង់ម្នាក់អស់ ហើយខ្ញុំកាន់សាសនាដូចជាមានតែព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃជួយខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ
ដងព្រោះខ្ញុំបាទមានខោសហើយ មានអាសន្នហើយនៅសម័យប៉ុល ពតនេះកំពុងតែសាររៀវរក
អាយុសង្ឃរមនុស្សច្រើនណាស់ ជួយខ្ញុំបាទព្រះករុណាដងលើកដៃទៅលើហើយបួនស្នង អង្កុយ
អញ្ចេះ ហើយគេយាមនៅខាងនោះមួយ យាមខាងនេះមួយ ហើយគេអាមេកាំភ្លើងប្រាវៗ
ដល់ពេលគេមកដល់គេអង្កុយនៅឲ្យស្ងៀមអាហ្នឹងពួកខ្មែរសណា ។

ដានី: បាទ!

រៀវ: អាហ្នឹងដល់ខ្មែរសហើយ ហើយគេថាអង្កុយនៅឲ្យស្ងៀមបើអ្នកណាឃ្នានដក់ៗទៅ ហើយបើ
អ្នកណាភារនាក៏ភារនាទៅ គេធ្វើហ្នឹងធ្វើខ្លាំងណាស់ ហើយមានអីខ្ញុំដក់មិនរួចហ្នឹងគេទេវេទនា
ណាស់ ប៉ុន្តែខ្ញុំអត់មានស្រក់ទឹកភ្នែកនឹងគេទេ គិតក្នុងចិត្តថាអញគឺជាមនុស្សអញគឺត្រូវមានកម្ម
អញដល់ពេលវេលាហើយអញត្រូវតែតស៊ូ ស្លាប់ក៏មិនអីរស់ក៏មិនអី ដាច់ចិត្តអញតែម្តង ខ្ញុំ
បាទសូមជម្រាបតាមការពិតដែលបានឃើញជាក់ស្តែង ដែលបានអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងបញ្ហា
សម័យប៉ុល ពត ខ្ញុំសូមត្រឹមនេះចុះទុកឲ្យអ្នកស្តាប់ ។

ដានី: ចុះអ៊ីបនាប្រព័ជម្យៀសពីភ្នំជញ្ជាំង ទៅភ្នំជញ្ជាំងហើយអ៊ីត្រលប់ទៅវិញ?

រៀវ: បាទ!

ដានី: ឆ្នាំណាគ្រលប់មកវិញហ្នឹង?

រៀវ: ឆ្នាំ៧៧ ។

ដានី: អញ្ជឹងឆ្នាំ៧៧គ្រលប់មកវិញ?

រៀវ: បាទ!

ដានី: កាលនៅក្នុងព្រំដែនគេឲ្យធ្វើអីខ្លះ?

រៀវ: កាលនៅក្នុងព្រំដែនគេឲ្យកាត់ចំការដាំកប្បាស មួយក៏ឡូម្តង បានមួយក៏ឡូមែន ខ្ញុំកាត់ចំការបាន មួយក៏ឡូដំរូចរាល់អស់ហើយ ។

ដានី: មួយក៏ឡូបួនជ្រុង?

រៀវ: បាទ! ខ្ញុំសូមជម្រាបតទៅទៀត ដល់ពេលនេះខ្ញុំទៅហើយខ្ញុំថា លោកប្រធានឈ្មោះដំរូចមិត្ត ដួស រៀវ មិត្តមិនបាច់ទៅចំការទេ ឲ្យនៅមើលអ្នកជម្ងឺ មើលអ្នកឈឺ ហើយខ្ញុំមើលមួយ សហករណ៍ហ្នឹងហ្នឹង មើលបានជាល្អទាំងអស់អត់មានការខូចខាតអ្វីទេ ដល់បន្ទប់មកទៀតចេះ តែដើររកថ្នាំរកអីទុកឲ្យកូនក្មេងកូនឆ្មារ ប៉ុន្តែស្តោះគ្រោះមិនឲ្យទេណា ប៉ុន្តែដោយសារមិនគ្រប់ ខ្ញុំស្មារតីទុកទាំងដបៗ ។

ដានី: ក្រុមបុរាណ?

រៀវ: បាទ! ក្រុមតាំងពីសម័យរាជានិយម សម័យសម្តេចឪ ។

ដានី: ថ្នាំអីខ្លះទៅក្រុមបុរាណហ្នឹង?

រៀវ: ថ្នាំមានថ្នាំអីមានតែពួកថ្នាំគ្រោះ ។

ដានី: ថ្នាំគ្រោះហ្នឹងយ៉ាងម៉េច?

រៀវ: ថ្នាំគ្រោះហ្នឹងដូចថាវាស៊ីមាត់ ស៊ីអណ្តូតស៊ីអីហ្នឹងហើយយើងដឹកទៅវាជា រាករូសអីហ្នឹងក៏គ្រោះ ដែរ ហើយមានគ្រុនចាញ់ គ្រុនផ្កាសាយ ហើយមានចាស់ខ្លះកាត់ឈឺចុកពោះចុកអីដូចដាក់ទៅ វាជាហើយសមប្រកបវាអត់មានគ្រោះថ្នាក់អីអាហ្នឹងខ្ញុំនិយាយតាមការពិតតែម្តង ។

ដានី: ចុះមើលច្រើនដែរកាលហ្នឹង?

រៀវ: មើលច្រើន ។

ដានី: អាហ្នឹងគេចាត់ឲ្យអីធ្វើ?

រៀវ: សហករណ៍គេចាត់ឲ្យធ្វើ បើគេមិនចាត់ឲ្យយើងធ្វើហើយយើងធ្វើតាមតែចិត្តឯងមុខជាខ្លួនចប ហើយ ធ្វើអ្វីសុទ្ធតែមានទទួលបានមក បើគេឲ្យធ្វើក៏ត្រូវតែធ្វើ បើគេមិនឲ្យធ្វើទេក៏ធ្វើមិនបាន ដាច់ខាត អាហ្នឹងតាមទទួលបានមករបស់គេ ដែលគេហៅថាបញ្ហានោះ ។

ដានី: ថ្នាំហ្នឹងអីដើររកក្នុងព្រៃខ្លួនឯងឬក៏ម៉េច?

រៀវ: បាទ! រកមកស្នូខ្លួនឯង ស្នូដាក់ដប ហើយអ្នកណាឈឺអីដាក់ទៅបាត់តែម្តង រកក្រុនអីព្រោះថ្នាំ
វាមានមុខច្រើន បាយរញ្ជ្រា រដេញមាសអាហ្នឹងយើងចេះតែដាក់ទៅណា ដាក់ថ្នាំពិសេសៗ
ល្អៗ ហើយមានដើមកន្ត្រាំងស្អីៗ សព្វមុខខ្ញុំមិនបានរៀបរាប់អស់ទេព្រោះថ្នាំច្រើនណាស់ កូនចៅ
ណារកអីដាក់ទៅជាតែម្តង ។

ដានី: ចុះដែលនៅនោះកាលនោះគេហៅកន្លែងអីគេ?

រៀវ: កន្លែងនោះគេហៅភ្នំជញ្ជាំង ។

ដានី: ដែលគេហៅសហករណ៍ស្តីគេទេ?

រៀវ: បើយើងទៅអញ្ជូនគេហៅថ្មពួក គេដាក់ឈ្មោះសហករណ៍ថ្មពួក ។

ដានី: ហើយចុះភ្នំជញ្ជាំងគេហៅសហករណ៍អីគេ?

រៀវ: ភ្នំជញ្ជាំងភូមិគោកលន់គេ ។

ដានី: ភូមិគោកលន់?

រៀវ: បាទ!

ដានី: ឃុំអីអាហ្នឹង?

រៀវ: ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ។

ដានី: ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ?

រៀវ: បាទ!

ដានី: អីធ្វើពេទ្យនៅហ្នឹងបានយូរទេ?

រៀវ: ខ្ញុំអត់មានបានធ្វើពេទ្យទេ ដូចខ្ញុំបាទបានជម្រាបជូនអញ្ជឹងថាគេដាក់ឱ្យធ្វើខាងក្រូឌ្រូសស្តមកិច្ច ។

ដានី: ក្រូឌ្រូសស្តមកិច្ច?

រៀវ: បាទ! ក្រូឌ្រូសស្តមកិច្ចថ្នាំធម្មជាតិយើង ។

ដានី: ធ្វើក្រូឌ្រូសស្តមកិច្ចយើងមិនបាច់ទៅធ្វើស្រែធ្វើចំការអីទេ?

រៀវ: កាលពីមិនខានដាក់ប្បាសដាំផ្ការួចទៅ ដល់ពេលរួចហើយគេឱ្យយើងឈប់ គេឱ្យឈប់នៅថែ
រក្សាបង្កបូន ។

ដានី: គេឱ្យនៅថែរក្សាបង្កបូន ។

រៀវ: បាទ! ឈប់យប់ ហើយដេកស្រួលយ៉ាងណាក៏ដោយក៏ត្រូវតែមើលគេ បើមិនមើលគេទេគឺត្រូវ
មានឧបករណ៍កម្មយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ជាទីបំផុត ។

រៀវ: អាហ្នឹងកាលមកពីភ្នំជញ្ជាំង?

ដានី: បាទ!

រៀវ: អាហ្នឹងពួកខ្ញុំរត់មកតើ ។

ដានី: អ្វីរត់មកទេ?

រៀវ: បាទ!

ដានី: ចុះគេអត់មានភាមទេ?

រៀវ: អត់មានភាមទេ ។

ដានី: ម៉េចបានរត់មក?

រៀវ: ព្រោះកប្បាសវាដៃហើយ ហើយវាខ្ញុំទៀត ហើយមានគេអ្នកបេះផ្សែងអញ្ចឹងយើងអស់ភារកិច្ច ហើយយើងមក ហើយគេមិនឲ្យយើងមកដោយសារតែយើងមានចិត្តកំណាចដាច់ខាតថាឯងបំបោលរស់ក៏យកទៅ ហើយក៏នាំគ្នាមក ។

ដានី: មកទាំងអស់គ្នា ទាំងគ្រួសារទាំងអីទាំងអស់?

រៀវ: បាទ! ដល់ពេលមកដល់ដួងនេះបានធ្វើទុកខ្លាំង មកដល់ភូមិនេះបានធ្វើទុកខ្លាំង ។

ដានី: ធ្វើទុកម៉េចទៅ?

រៀវ: ចាប់ពានក៏យកទៅសម្លាប់ចោល ។

ដានី: ម៉េចបានជាគេចាប់ពានក៏យកទៅសម្លាប់ចោល?

រៀវ: អានោះប្រវត្តិគេនោះគឺប្រធានភូមិ សុទ្ធតែពួកប្រធានភូមិចាស់ ហើយខ្ញុំនេះមិនបានធ្វើអីនឹងគេទេ បានធ្វើតែស្វាយគ្រាន់មួយខែប៉ុណ្ណោះឯង អត់មានបានជាប់អីនឹងគេទេ ។

ដានី: ចុះធ្វើសេដ្ឋកិច្ចម៉េចដែរ?

រៀវ: សេដ្ឋកិច្ចនេះធ្វើ...?

ដានី: ពីជំនាន់ណា?

រៀវ: សេដ្ឋកិច្ចនេះធ្វើកាលជំនាន់ប៉ុល ពតនេះឯង ដែលគេឲ្យធ្វើនោះ ។

ដានី: ធ្វើពីឆ្នាំណាមក?

រៀវ: ខ្ញុំមិនបានគិតគូរឡើយឆ្នាំទេ ។

ដានី: ពេលគ្រលប់មកពីភ្នំជញ្ជាំងវិញបានធ្វើប្តីធ្វើមុនហ្នឹង?

រៀវ: ធ្វើពេលគ្រលប់មកពីភ្នំជញ្ជាំងវិញ អាហ្នឹងគេឲ្យធ្វើគេយកមកដាក់នៅថ្មពួកបានពាយបំពាថ្ងៃ កាលហ្នឹងគេវែចោលហើយ តែគេអត់មានវែចោលដង សន្តវត់គេទុក ។

ដានី: សន្តវត្តភ្នំឈ្មោះអី?
 រៀវ: សន្តវត្តភ្នំឈ្មោះ សាំ ។
 ដានី: មកពីណាមក?
 រៀវ: មកពីខាងក្រោមនោះ ។
 ដានី: ខាងក្រោមភ្នំនៅណា?
 រៀវ: មិនដឹងជាខាងកំពតអីមិនដឹងទេ ។
 ដានី: គេហៅអីកាលជំនាន់ភ្នំ?
 រៀវ: មិនដឹងជាខាងកំពតមិនដឹង មិនដឹងជាខាងនារគីមិនដឹងព្រោះខ្ញុំមិនបានសាកសួរទេ មុខគេដូច
 ថាសុទ្ធតែមុខដែលយើងមើលមិនសូវបានសោះ មើលទៅរាងតែខ្លាច ។
 ដានី: អញ្ជើញគេចាប់ទៅ៣នាក់ ហើយអ្វីធ្លាប់ធ្វើការនៅស្វាយត្រាំ?
 រៀវ: ខ្ញុំធ្វើការនៅស្វាយត្រាំបានរយៈពេលមួយខែ ។
 ដានី: ស្វាយត្រាំរបស់លន់ នល់មែន?
 រៀវ: ស្វាយត្រាំរបស់លន់ នល់ភ្នំខ្ញុំយាមទៅនៅថ្មពួក ។
 ដានី: គេចាប់អីទៅដែរ?
 រៀវ: ហើយប៉ុល ពតគេកោះខ្ញុំយកទៅ ។
 ដានី: បាទ! គេយកខ្លួនអីរយៈពេលប៉ុន្មានទៅ?
 រៀវ: ប្រហែលជាមួយអាទិត្យ ។
 ដានី: មួយអាទិត្យនៅវត្តថ្មពួកភ្នំមែន?
 រៀវ: មិនមែននៅវត្តទេ គេឲ្យទៅនៅបន្ទាយគាសិន នៅភ្នំគេហៅបន្ទាយគាសិន បើដឹងទៅឃើញ
 ហើយបន្ទាយភ្នំ ។
 ដានី: បន្ទាយគាសិន?
 រៀវ: បាទ!
 ដានី: ចុះ២នាក់ទៀតគេសម្លាប់ ហើយគេទុកតែអ្វីមួយ?
 រៀវ: ៣នាក់គេសម្លាប់ ។
 ដានី: អញ្ជើញ៤នាក់ទាំងអស់?
 រៀវ: ខ្ញុំគេមិនគិតទេចាប់ទេ គេកំពុងតែឆ្ងល់ កំពុងតែក្រឡឹងស្មប្រវត្តរូប ដល់ពេលស្នេដ្ឋាមិនដឹង
 ប្រវត្តរូបយ៉ាងណាបានត្រូវសល់ មិនដែលក្រឡេចក្រឡុចទេស្នេដ្ឋាមិនដឹងមើល ។

ដានី: អីអញ្ចឹងគេឲ្យអីធ្វើឈ្នួប មូលហេតុអីបានជាគេឲ្យអីធ្វើឈ្នួប?

រៀវ: មូលហេតុមិនដឹងជាគេគិតយ៉ាងម៉េចទេ ប្រហែលជាគេគិតថាមានគោលដំហែរល្អប្តីក៏មានសេចក្តីស្មោះត្រង់ក៏មិនដឹង ព្រោះយើងមិនដឹងដែរណា ។

ដានី: ឈ្នួបហ្នឹងឈ្នួបយ៉ាងម៉េច?

រៀវ: ឈ្នួបសន្តត់ថ្មពួកហ្នឹង ហើយមើលទាំងអស់ទាំងទូទៅ ហើយខ្ញុំមិនដែលទៅចាក់ចុះអ្នកណាទេ អ្នកណាមានរាយការណ៍ធ្វើពីគេធ្វើឲ្យគេខូចធ្វើទៅ ខ្ញុំមិនចេះធ្វើទេ ។

ដានី: ឈ្នួបសន្តត់ថ្មពួកដល់ពេលអញ្ចឹងគេមានណែនាំឲ្យយើងធ្វើអីខ្លះ?

រៀវ: គេណែនាំឲ្យយើងទៅយកការណ៍ ស៊ើបអង្កេតមើលមានខ្លាំងចូលពីខាងណាមក មានខ្លាំងមានមនុស្សប្លែកពីខាងណាខ្លះ ស្រីប្តីក៏ប្រុសហើយអាយុប៉ុន្មាន នៅភូមិណាស្រុកណា មកពីណាមក មកពីណា នៅឯណាហើយត្រូវប្រាប់គេប្រយ័ត្នតែគេរកឃើញប្រយ័ត្នឈ្នួបហ្នឹងក្រោះថ្នាក់ ។

ដានី: ពីណាគេជាអ្នកប្រាប់?

រៀវ: ប្រធានសន្តត់ ។

ដានី: ប្រធានឈ្នួបឈ្មោះអី?

រៀវ: ប្រធានឈ្នួបឈ្មោះអា ទ ។

ដានី: ទ ហ្នឹងមកពីណាមក?

រៀវ: ទ ហ្នឹងនៅភូមិយើងនេះឯង នៅភូមិថ្មពួកហ្នឹង មើលនៅភូមិមាត់ចាស់ ។

ដានី: នៅភូមិមាត់ចាស់?

រៀវ: បាទ! អា ទ ហ្នឹងខ្លាំងណាស់ ។

ដានី: ខ្លាំង?

រៀវ: ហ្នឹងអើយ ។

ដានី: ឈ្មោះ ទ?

រៀវ: ហ្នឹងអើយ ម៉េចបានវាឈ្មោះទ មកពីវាធំណាស់ កាលហ្នឹងវាសម្បត្តិ វាសម្បត្តិខ្ញុំនៅភូមិជញ្ជាំងសម្បត្តិហ្នឹងសម្បត្តិរឿងអញ្ចេះទេ កាលហ្នឹងប្រធានសហករណ៍ឲ្យនៅមើលបងប្អូន ឲ្យនៅមើលបងប្អូនឈឺស្កាត់គ្រុនរងរ ពេលនោះឯងមាននារីមួយនាងកើតកូនម៉ោង១២យប់ ហើយពេលកើតកូនមកធ្លាក់តែកូនសក់នៅក្នុងពោះ ដល់ហើយគេសួរកឈ្មោះខ្ញុំថា មិត្តរៀវនៅណា ហើយសួរចំខ្ញុំដែរ ហើយខ្ញុំកំពុងតែខូចគេចាប់ខ្ញុំយកទៅវ៉ៃចោលផង ហើយខ្ញុំថាឆ្លើយថាមិនដឹងទេដើរសួរតាមគេតាមឯងទៅ ហើយខ្ញុំម៉េចមិនសួរតាមទៅសួរកម្ពុជាកាត់ ថា កើតកូនគេពេលយប់គេចង់យក

ដានី: គេឲ្យធ្វើការអញ្ចឹង ចុះគេមានឲ្យធ្វើស្រែធ្វើអីទេ?

រៀវ: ធ្វើស្រែក៏ធ្វើ ធ្វើការក៏ធ្វើដូចតែគ្នា ធ្វើជាងគេទៀតដង សកម្មជាងគេទៀតដង សកម្មជាងគេ ខ្លាំងណាស់អត់មានបានឈប់បានឈរអីពេលយប់ក៏អញ្ចឹង កុំតែអត់ទ្រុឌទ្រោបើទ្រុឌទ្រោយ៉ាង ហើយ ។

ដានី: ចុះធ្វើឈ្នួបបានរយៈពេលប៉ុន្មាន?

រៀវ: មិនដឹងបានប៉ុន្មានទេ កាលពីខ្ញុំមកពីភ្នំជញ្ជាំងមកបានបន្តិចបន្តួចបើគិតទៅបានតែ៨ខែទេ ។

ដានី: បាន៨ខែជាសំមកធ្វើអីវិញ?

រៀវ: បាន៨ខែហើយគេបញ្ជាឲ្យមកធ្វើស្រែវិញ ហើយខ្ញុំរត់ទៅស្រុកថៃ ។

ដានី: ចុះធ្វើសេដ្ឋកិច្ច?

រៀវ: ធ្វើសេដ្ឋកិច្ចធ្វើជាមួយរួមគ្នានោះអី ដែលថាធ្វើឈ្នួបនោះ ។

ដានី: អញ្ចឹងកាលធ្វើឈ្នួបហ្នឹងធ្វើសេដ្ឋកិច្ចដង?

រៀវ: បាទ! សេដ្ឋកិច្ចយុំរួម ។

ដានី: ធ្វើសេដ្ឋកិច្ចយុំរួមហើយនឹងធ្វើឈ្នួប?

រៀវ: បាទ! ប៉ុន្តែខ្ញុំធ្វើប្រធានសេដ្ឋកិច្ចខ្ញុំមិនសូវបានក្តាប់អីឲ្យបានស្រួលបួលនោះទេ គ្រាន់តែជា ឈ្មោះជានាមហ្នឹង ខ្ញុំមានបានទៅរកវិវល់អីជាមួយហ្នឹងអ្នកណាអ្នកណីនោះ អត់មានអ្នកណាថា អញ្ជោះថាអញ្ជោះអីអត់មានទេ ។

ដានី: ចុះកាលជំនាន់អីធ្វើប្រធានសេដ្ឋកិច្ចអីអត់មានចាប់អីពីណាទេ?

រៀវ: អត់មានទេ ខ្ញុំអត់មានចាប់ពីណាសោះ តែអ្នកណាក៏អត់មានដែរ ហើយក៏រត់ទៅស្រុកថៃទៅ ។

ដានី: អីរត់ទៅស្រុកថៃនៅឆ្នាំណា?

រៀវ: ខ្ញុំរត់ទៅស្រុកថៃនៅឆ្នាំ១៩៧៨ ខែ៧ ថ្ងៃ១២២ ។

ដានី: ម៉េចបានជារត់ទៅស្រុកថៃ?

រៀវ: បើខ្ញុំមិនរត់ទេខ្ញុំនឹងត្រូវស្លាប់នៅពេលព្រឹកនោះឯង ត្រូវពួកឈ្នួបគេចាប់នៅពេលព្រឹកនោះឯង ព្រោះខ្ញុំជាប់ខាងស្វាយត្រាំខាងសម្តេចឌី សម្តេចព្រះនរោត្តមវ្យុងសីហនុ ។

ដានី: ជាប់ទិន្នការ?

រៀវ: ជាប់ទិន្នការ ដល់មកដល់សម័យលន់ នល់ទៀតនៅស្វាយត្រាំដែលទៀត យាមឈប់មិនបាន ហើយបានពួកប៉ុល ពតវាយខ្ញុំសម្លាប់ណាស់ ។

ដានី: នៅហ្នឹងពួកខាងណាមកចាប់ ពួកខាងមកពី...ពួកអីអីបានមកចាប់ពួក?

ដានី: អញ្ជឹងរត់ទៅជាមួយតាជៀប?

រៀវ: ខ្ញុំរត់ទៅជាមួយតាជៀប តាជៀបហ្នឹងគាត់នាំខ្ញុំទៅ ។

ដានី: តាជៀបនៅណាឥឡូវ?

រៀវ: តាជៀបនៅភូមិខាងកើតនោះ ។

ដានី: អញ្ជឹងឥឡូវគាត់នៅជិតហ្នឹងដែរឬក៏អត់ទេ?

រៀវ: មិនដឹងជាយ៉ាងណាព្រោះមិនមែនជាបងប្អូនទំនាក់ទំនងគ្នាជាមួយគ្នាទេ ព្រោះវាជួបគ្នាកាល
ជំនាន់ប៉ុល ពត ឃ្នាត់គ្នាហើយដាច់តែម្តង ។

ដានី: ចុះពេលដែលរត់ទៅថៃយ៉ាងម៉េចទៅ១៨នាក់ហ្នឹង?

រៀវ: រត់ទៅថៃ១៨នាក់ហ្នឹងនៅរស់ ។

ដានី: រត់ទៅយ៉ាងម៉េចទៅ ហើយរត់ទៅតាមណាទៅ?

រៀវ: រត់ទៅតាមវាលស្រែកាត់ដូងខាងលិច កាត់ព្រៃកេសហើយឡើងទៅដួល ។

ដានី: ហើយកាត់ដួលហើយចូលទៅថៃកន្លែងណា?

រៀវ: ចូលទៅថៃកន្លែងស្រងែ ។

ដានី: ដល់ថៃ ថៃអត់មានថាអីទេ?

រៀវ: ថៃគេអត់មានថាអីទេ គ្រាន់តែគេថាខោអាវ បិច មានស្បែកខ្ញុំទាំងអស់មកហើយចាំមកយក
វិញ អាហ្នឹងនយោបាយថៃ ដល់ឥឡូវគេប្រើនយោបាយទៀតហើយ ទៅខ្ញុំដឹងហើយបើចង់
យកក៏យកទៅចុះ ទុកតែខោមួយហើយអាវដៃខ្លីមួយក៏បានដែរ ដល់ហើយគេយកបិចគេយក
ស្បែកមានស្បែកអស់ទៅ ហើយចាំមកយកវិញ ទៅយកវិញយ៉ាងម៉េចបើពួកអស់ហ្នឹងគេ
ដាក់ខ្នោះហើយគេចេញមកវិញម៉េចរួច ហើយទៅយកធ្វើអីរបស់ប៉ុននោះហ្នឹង អាយុជីវិតប៉ុន
ណាណីទៅយកខោអាវប៉ុណ្ណឹងធ្វើអី ខ្ញុំមិនយកទេ អានេះស្ទើរត្រឹមនេះ ហើយមួយទៀតខ្ញុំសូម
ជម្រាបមួយទៀតគេដឹកពួកនោះទៅអស់ ហើយពួកខ្ញុំ៧នាក់បានគេទាហានស្រងែគេទាហាន
ខាងឡាក់គេមកយក គេបរទ្បានមកគេថាលប់ចាំបន្តិចសិនទៅ បន្តិចទៀតទ្បានពួកទាហានគេមក
យកហើយ ដល់នេះទៅគេបរទ្បាននឹងមកមានអីគេដង់ក្បាលយើងហើយឲ្យយើងឡើងទ្បាន គេ
អត់ឲ្យយើងឃើញគេចង់មុខយើងណា មិនដឹងគេធ្វើលេងអីទេ គេចង់មុខយើងហើយដល់ពេល
ទៅដល់តាមផ្លូវឆ្ងាយ ដល់ហើយអាមិត្តវាមើលទៅឃើញព្រឹមៗ គេចោលទីនេះឯងអាហ្នឹងខ្ញុំថា
អញ្ជឹងណា ខ្ញុំថាប្រហែលជាគេយកមកវ៉ៃចោលទីនេះឯង ដល់ហើយគេឲ្យចុះដល់ពេលឲ្យចុះទៅ
គេស្រាយសំពត់មុខចេញ គាត់ក៏បរទ្បានមកវិញទៅហើយឲ្យពួកអាខ្មែរសនោះមកនៅភ្នំគែក

ដានី: ចុះបន្ទាប់មកអីនៅភ្នំត្រព្រហ្មតដល់ពេលណាទៅ?

រៀវ: ភ្នំត្រព្រហ្មតមានបានទៅប៉ះពាល់ហ្នឹងគេទេ អត់មានបានទៅនៅទេ អំនិយាយខុស ភ្នំត្រព្រហ្មតនៅ
ខាងត្បូងខ្ញុំនៅ នៅខាងត្បូងខ្ញុំម្ខាង ។

ដានី: អញ្ជឹងខ្ញុំនៅខ្ទមនោះរហូតដល់ពេលណា?

រៀវ: នៅខ្ទមនោះរហូតដល់ពេលខ្ញុំចាកចេញមកមិនដឹងជាគេដុតចោលឬក៏ម៉េច ឬមួយក៏ប្រគល់ឲ្យអ្នក
ណា?

ដានី: ឆ្នាំណាអីចាកចេញមក?

រៀវ: ឆ្នាំ៧៨នេះឯង ។

ដានី: មកណាវិញទៅ៧៧,៧៨ហ្នឹង?

រៀវ: គេបញ្ជូនឲ្យមកនៅក្រុងភាបដូរតែម្តង ។

ដានី: ភាបដូរនៅណា?

រៀវ: នៅក្នុងប្រទេសថៃ ។

ដានី: ខេត្តណាហ្នឹង?

រៀវ: ខេត្តជុំបូរី ស្រុកថៃ ។

ដានី: ហើយម៉េចទៀតទៅនៅទីនោះ?

រៀវ: ហើយទៀតមកក៏គេដឹកទៅដល់ភាបដូរហើយបានទាញទៅថៃណែនាំប្រៀបប្រដៅថាឲ្យថៃរក្សាខ្លួន
ប្រាណាឲ្យបានល្អ គោរពវេលាថ្ងៃថ្ងៃរក្សាមានចំបងអីណា ដល់ហើយទៅបានគេយកទៅក្រោម
ដើមចំបក់ ដល់ពេលទៅដល់ក្រោមដើមចំបក់ហើយក៏គេឲ្យឡាមម្នាក់មួយៗ ដើម្បីឲ្យយើងកោ
សក់ដើម្បីកុំឲ្យច្រឡំជាមួយប្រជាពលរដ្ឋគេ ឲ្យកោសក់ត្រងើលទាំងអស់គ្នាតែម្តង ហើយក៏នាំ
គ្នាកោ ហើយដល់ពេលកោសក់អីរួចរាល់អស់ហើយអត់មានអីស៊ីទេ ជួនកាលដើរជួយលាងអី
គេ គេឲ្យលុយមកបានទិញអង្ករមួយក៏ឡូ ហើយជួនកាលគេមិនរកអញ្ជឹងទៅក៏ទៅជួយលាងបាន
ឲ្យគេបានគេឲ្យហូបបាយទៅ ឯងអត់មានបក្សពួក អត់មានបងប្អូន អត់មានភ្នំភ្នំគេមិនឲ្យយើង
ធ្វើទេ ហើយគេឲ្យយើងទៅលុះត្រាតែគេស្គាល់យើងនៅវត្តភាបដូរហ្នឹងណា!

ដានី: បាទ!

រៀវ: ស្តាប់ខ្ញុំឲ្យបាននៅវត្តភាបដូរហ្នឹងលុះត្រាតែយើងមានបងប្អូនដឹកនាំទៅបានមានស៊ី បើស៊ីបាយ
នៅភាបដូរបើដួសមុនគេបានច្រើន បើដួសកណ្តាលគេឬក៏ក្រោយគេដួសទៅវាជាប់បានតែបន្តិច
ហើយសម្បទានតែផ្លែក្រឡាចពីបីហ្នឹងចំណាំ ហើយដេកហៅទៅ ។

ដានី: គេហ្នឹងធ្វើអី?

រៀវ: គេហ្នឹងចាប់ ។

ដានី: ចាប់ពួកអីហ្នឹង?

រៀវ: ចាប់ពួកប៉ារ៉ាដែលទៅហ្នឹង ។

ដានី: ហើយម៉េចទៀត?

រៀវ: បន្តមកទៀតចាប់ទៅ អានេះដល់យើងហើយណា ដល់សម័យនេះហើយណា ប៉ុល ពតដុតហើយ ។

ដានី: បាទ!

រៀវ: ឥលូវមកដល់សម័យនេះហើយ ដល់នេះខ្ញុំថាពួកទាហានទាំងអស់គ្នាកុំបាញ់ តែយើងបាញ់ស្លាប់គ្នាសល់មួយទេ កុំបាញ់ឲ្យសោះអត់បានទេ បានពួកនោះស្តាប់បញ្ជាខ្ញុំព្រោះខ្ញុំជាអ្នកដើរយាត់វាព្រោះយើងមេគេ ខ្ញុំសូមដកខ្លួនថយចេញហើយខ្ញុំមិនធ្វើមេគេទេ ហើយគេអូឡាកហើយខ្ញុំថាកុំឡាកចោលរើសទុកទៅបើគេមិនយកឯងយកទៅផ្ទះទុកយកឲ្យប្រពន្ធឯងវិញទៅ កាំភ្លើងខ្លីអីត្រូវសៀតនៅចន្លោះរៀងខ្លួន ហើយបើគេយកឲ្យគេទៅព្រោះកាំភ្លើងរបស់ជាតិមិនមែនរបស់យើងឯណា អាហ្នឹងខ្ញុំនិយាយខុសឬត្រូវលោក?

ដានី: បាទ!

រៀវ: ដល់ហើយខ្ញុំឲ្យទាហានចេញក្រៅកុំឲ្យមានពួស ហើយដល់ពេលគេចូលមកដល់ថាឯណាមេ ដល់ហើយខ្ញុំថាទាហានខ្ញុំអត់មានមេទេ ទាហានទើបតែរៀបចំ ហើយគេថាកុហក ហើយខ្ញុំថាអើខ្ញុំចំណាស់ប៉ុន្តែនេះហើយខ្ញុំរកស៊ីកុហកធ្វើអី បើមនុស្សធ្វើការការពារជាតិទាំងពីឆ្នាំ១៩០០ ប៉ុន្មានទេ កាលហ្នឹងដូចជាចូលឆ្នាំ១៩៧៨ ហើយចូលទៅនៅទីកន្លែងទាហានចូលរួមគ្នាដើម្បីរួមជាកម្លាំង ។

ដានី: ចុះអីកាលអីចូលធ្វើប៉ារ៉ាមានជួបខាងទាហានយួន ខាងរដ្ឋាភិបាល ខាងខ្មែរក្រហមអីទេ ហើយមានដែលវ៉ៃគ្នាដែរអត់?

រៀវ: បាញ់គ្នា វ៉ៃគ្នាខ្លាំងណាស់ ។

ដានី: វ៉ៃគ្នាម៉េចទៅ?

រៀវ: បើវ៉ៃយកខ្លាំងមែនទែននៅខាងលិចស្វាយចេក នៅខាងលិចអន្ទុយរត់ អានោះព្រឹកទៅដូចយើងដាក់តំរៀបសាលាអញ្ជឹង សឹងតែមិនហ៊ានមើលផង ស្ទើរតែបាយមិនបានផង គ្រាន់តែសែនមួយថ្ងៃហើយមិនចង់អស់ទៀត ហើយស្លាប់ស្លៀតមិនធម្មតាទេ ។

ដានី: រឺខ្លាំងដែរ?

រៀវ: ខ្លាំងណាស់ ខ្លាំងមែនទែន ។

ដានី: ចុះអីឈប់ធ្វើកងទ័ពតាំងពីឆ្នាំណា?

រៀវ: ឈប់ឆ្នាំ១៩៧៧ ។

ដានី: ឆ្នាំ៧៧/ឈប់ហើយ?

រៀវ: ឈប់ ។

ដានី: ឈប់លែងមានឈ្មោះក្នុងកងទ័ពទៀតហើយ?

រៀវ: លែងមានក្នុងជួរកងទ័ពទៀតហើយ មានតែក្នុងជួរស្រែតែម្តង ។

ដានី: មកនៅក្នុងស្រុកភូមិវិញ?

រៀវ: មកនៅក្នុងស្រុកភូមិវិញ ។

ដានី: កាលបង្កើតអី បានស័ក្តប៉ុន្មានកាលចូលធ្វើទ័ព?

រៀវ: កាលមុនដំបូងដែលខ្ញុំបានចូលធ្វើកាលបង្កើតរាល់មែនទែនអាហ្នឹងគេដាក់ឲ្យត្រីមថ ។

ដានី: ដាក់ថ?

រៀវ: បាទ! ហើយបន្ទាប់មកទៀតសម្រិតសម្រាំងយកមែនទែនមានស័ក្តមានអីពាក់ត្រីមត្រូវបាន២ ។

ដានី: ស័ក្ត២?

រៀវ: បាទ! នៅដុះសព្វថ្ងៃអត់មានទៅណាទេ ស័ក្ត២នៅហ្នឹង អត់មានឲ្យក្រឡេចក្រឡួចទៅណាទេ ហើយមានវិន័យដំបូងត្រូវល្អណាស់គេឲ្យយើងហើយ អានេះខ្ញុំបាទសូមជម្រាបជូន ។

ដានី: ចុះអីមកដល់សព្វថ្ងៃនេះអីមានដែល បានព្រឹត្តិមានទាក់ទងនឹងតុលាការដែលគេកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមខូចទេ?

រៀវ: ខ្មែរក្រហមហ្នឹង?

ដានី: បាទ!

រៀវ: ខ្មែរក្រហមខ្ញុំមិនស្តាប់ ខ្ញុំស្តាប់រាល់តែថ្ងៃ ។

ដានី: អីដឹងគេកាត់ទោសខូចមេកុក្កូលស្មែរដែរឬអត់?

រៀវ: ខាងមេកុក្កូលស្មែរនោះខ្ញុំជួនកាលស្តាប់បានតិច មិនបានស្តាប់ឲ្យបានជ្រៅជ្រះប៉ុន្មាននោះទេ សូម្បីតែឈ្មោះមេកុក្កូលស្មែរនោះមិនចាំដឹង អានេះខ្ញុំបាទសូមអភ័យទោសបាទ ។

ដានី: ហើយអីយល់ឃើញយ៉ាងម៉េចដែរតុលាការគេកាត់ទោសរាល់ថ្ងៃហ្នឹង?

រៀវ: ខ្ញុំយល់ឃើញថាពួកនោះ បើខ្ញុំគិតទៅក្នុងតែកាត់អញ្ចឹងហើយខ្ញុំពេញចិត្តក្នុងតែកាត់ ។

ដានី: អីពេញចិត្ត?

រៀវ: ខ្ញុំពេញចិត្តព្រោះមនុស្សវៃមនុស្សគ្នានិច្ចពិចារណារកហេតុផល គ្មានយុត្តិធម៌ ធ្វើអីធ្វើអីតាមតែ អំពើចិត្ត សម្លាប់មនុស្សតាមតែសេចក្តីបំណងដែលខ្លួនពេញចិត្តសម្លាប់ គ្មានគិតពិចារណារក យុត្តិធម៌ មានតែអយុត្តិធម៌ព្រោះមនុស្សរស់នៅក្នុងសង្គមតែងតែមានធម៌ហើយនឹងអា តែង តែក្តីករុណាមេត្តា ធម៌ទាំងបួនដែលធ្វើឲ្យមនុស្សរស់មានជីវិតគឺអាស្រ័យដោយចេះយោគយល់ គ្នា ចុះបើប៉ុល ពតវាចេះតែមាំមួនអាណាវាស់បាន អាហ្នឹងខ្ញុំបាទសូមបញ្ចប់ត្រឹមនេះ ។

ដានី: ចុះតុលាការឥលូវគេកាត់ទោសមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហមហើយហ្នឹងជនទាំងឡាយណាដែល ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះទុក្ខដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តិកើតឡើងកាលពីសម័យព្រះបាទស៊ីហ្នឹងណា អី?

រៀវ: បាទ!

ដានី: អញ្ជើញឥលូវជនជាប់ចោទនៅក្នុងហ្នឹងមាន៥នាក់ មានអៀង សារី មាននួន ជា, មានខៀវ សំផន, មានប្រពន្ធរបស់អៀង សារី ហើយនឹងខុបទាំងអស់មាន៥នាក់ហើយគេកំពុងតែដំណើរ ការកាត់ទោសពួកកាត់ តែក្រោយៗនេះខាងតុលាការគេបង់កាត់ទោសបន្ថែមទៀតណា ហើយ អ៊ីយល់ថាគេកាត់ទោសបន្ថែមទៀតហ្នឹងត្រឹមត្រូវឬអត់?

រៀវ: ខ្ញុំពេញចិត្តណាស់ ។

ដានី: អីពេញចិត្ត?

រៀវ: បាទ! ខ្ញុំមិនមានការសោកស្តាយឬក៏ថាកាត់ទោសមិនសមហេតុផលនោះទេ បើគិតទៅសម ហេតុសមផលមែនទែន ម៉េចក៏ថាអញ្ជើញបើថាខុសក៏ខុសតែខ្ញុំទៅចុះព្រោះថាអយុត្តិធម៌ហួស ហេតុពេក ទៅស្លាប់នៅណា ដូចថាយើងចិញ្ចឹមមានហើយវាស្លាប់យើងស៊ីព្រោះមនុស្សរស់នៅ ត្រូវមានព្រហ្មវិហារធម៌៤ហើយ យោគយល់គ្នា បើចំពោះសត្វបើចិញ្ចឹមបានវៃស៊ីខ្លួនឯងទៅ តែបើមនុស្សវាមានក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិត្រូវត្រួតត្រាធ្វើអីធ្វើទៅចុះតែឲ្យសមរម្យណា ។

ដានី: បាទ!

រៀវ: បើខ្ញុំនិយាយខុសត្រូវសូមអភ័យទោសណាលោក ។

ដានី: អត់អីទេអ៊ីនិយាយត្រូវ ខ្ញុំសូមអរគុណអ៊ីច្រើនខ្ញុំដូចជាអស់សំនួរអីត្រូវសួរអីទៀតហើយ អ៊ីមាន អីចង់បន្ថែមទេ?

រៀវ: ខ្ញុំសូមនាំចុងបញ្ចប់ចុងក្រោយនេះ ខ្ញុំបាទសូមឲ្យលោកធ្វើការងារបានជួបប្រទះតែសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន ហើយជួយមើលខ្ញុំបានដែលជាមនុស្សចាស់អាយុ៦៨ឆ្នាំនេះផង ទោះបីជានៅ

ទីណាកន្លែងណាក៏ដោយខ្ញុំក៏រលឹកដល់តែជុំគុណដែល បានសំណេះសំណាលថ្ងៃនេះស្នូនរកហេតុ
ដល់ ស្នូសេចក្តីកាលពីសម័យមុននឹងសម័យនេះ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរ គន្លឹះសំខាន់បំផុត
ហើយម្យ៉ាងវិញទៀតក៏សូមឲ្យគុណព្រះភ័យព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃ ហើយនឹងគុណព្រះ
មាតាបិតារបស់លោកដែល បានចូលធ្វើការបម្រើជាតិដ៏ល្អប្រពៃក្នុងលក្ខណៈមានសណ្តានចិត្តក៏
សូមឲ្យទេវតាបីបាច់ថែរក្សាយុគ្រងលោកឲ្យបានសមប្រកបដូចប្រទេសទ្រព្យកាន់តែឡើងបុណ្យស័ក្ត
ថែមទៀតកុំបីឃ្លានឃ្លាតឡើយ សូមអរគុណ ។

ជានិៈ បាទអរគុណអី ។

« ចប់ »